

giver Akten et vist Skær af Betyggelse; men Skæret er ret falsk, thi Overdragelsen for Dommeren sker som nævnt formularmæssig. Resultatet er altsaa, at denne Del af Befolkningen ofte baade forsømmer den skriftlige Kontrakt og under Kontraktudformningen at benytte de kyndiges, de uddannede Sagføreres Raad; den kan da let blive et Bytte for mindre heldige Indvidder; og disse Forhold siges da ogsaa at give adskillig Lejlighed til tvivlsomme Transaktioner og Svindel.

Hvad særlig Testamenter angaar, er Regelen om deres Affattelse paa Dommerkantoret alene af den Grund unødvendig, at et Testamente er en sjælden Begivenhed i et Menneskes Liv, i de fleste Menneskers Tilværelse kun en enkelt Gang forefaldende, hvortil ydermere kommer, at Sagførersalæret for Affattelse af et Testamente er meget beskedent. Skødet er i Regelen ogsaa en ret sjælden Begivenhed i det enkelte Menneskes Liv. Der er endda mangfoldige Ejendomsbesiddere, i hvis Liv en Ejendomshandel overhovedet ikke forefalder for deres Vedkommende. Men selv hvor dette er Tilfældet, vil for de allerfleste Husmænd, Gaardmænd eller Arbejdere Skødet kun forekomme een Gang; og her maa erindres, at langt den største Udgift ved en Ejendomshandel ikke er Sagførersalæret, men Stempel- og Tinglysningsafgifterne ved Skødet og de dermed forbundne Pantebreve. Men netop disse Udgifter vil nu, efter den nylig af Rigsdagen vedtagne Lov desangaaende, blive nedsat med 50 pCt. Man tør derfor mene, at en Ejendomshandel fremtidig i vort Land for den store Befolknings Skøder vil blive en i det hele ret billig Forretning.

Pantebreve forekommer derimod naturligvis langt hyppigere for den enkelte; og samtidig maa det erkendes, at i adskillige Tilfælde kan et Pantebrevs Affattelse være en ret enkel Forretning, en Blanket-Udfyldning. Men det er ofte vanskeligt i Livet at afgøre, hvornaar dette er Tilfældet.

Et af de allervigtigste Spørgsmaal i denne Sag er dernæst *Spørgsmaalet om Dommerens* og i sidste Instans *Statskassens Ansvar*, jfr. Retsplejelovens §. 1020. Paa Grund af de ovenfor nævnte Forhold, hvor der ofte ved Affattelsen af Dokumenter paa Dommerkantoret vil mangle den fornødne Overvejelse og Undersøgelse alene af den Grund, at der vil mangle Tid dertil, maa det befrygtes, at denne Dokument-skrivning vil kunne paaføre Befolkningen ret uberegnelige økonomiske Tab, ogsaa ved Omkostninger til en Mængde Processer, der altid følger i Kølvanet af mangelfuldt forberedte Dokumentaffattelser. Statskassen vil her let kunne komme ud for mange og betydelige Erstatningsansvar. Alene af denne Grund frembyder den nævnte Lovbestemmelse om Testamenter, Skøder og Pantebreve den største Betænkelighed, ganske bortset fra de Farer, den medfører for Befolkningen. Selv om man derfor vilde opretholde denne Lovbestemmelse paa et særligt begrænset Omraade, f. Eks. ved Pantebreve, maatte det under alle Omstændigheder, for at gardere Embedsmændene, Statskassen mod uberegnelige Erstatningsansvar, anses for uomgængelig nødvendigt, at det uklare og lovtæknisk uheldige Udtryk i Lovforslaget: „den formelle Affattelse af Skøder og Pantebreve“ fik en nærmere og klar Præcisering eller Definition.

Efter de ovenfor anførte Grunde maa jeg *principalt* mene, at Regelen om Testamenter, Skøders og Pantebrevs Affattelse paa Dommerkantoret bør udgaa af Lovforslagets § 4, 1. Men vil man fra Udvalgets Side opretholde den paa et Omraade, hvor den for Befolkningen kunde have en reel Betydning, nemlig ved Pantebreve, maa jeg *subsidiært* hævde, at selv naar Regelen begrænses til Pantebreve, bør det, baade af Hensyn til Befolkningen — for ikke at lede denne vild i kostbare Illusioner. — og af Hensyn til Statskassen for at afværge uberegnelige Erstatningsansvar — i hvert Fald nærmere defineres, hvad der forstaas ved en „formel Affattelse“ af Pantebreve. Efter min Erfaring ser jeg ikke rettere end, at man i saa Fald maatte give følgende Definition: „Ved en formel Affattelse af Pantebreve forstaas i denne Lov en Affattelse, som Dommerkantoret kan bestride ved et Eftersyn af Tingbøgerne, medens Undersøgelsen af og Risikoen for de udenfor Tingbøgerne liggende Forhold maa paahvile Parterne ifølge det paagældende Pantebrev.“

Med Ærbødighed

Vinding Kruse.